

Att: Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Kfe@ens.dk

Cc: jsju@ens.dk

15. januar 2021

Høringssvar på udkast til bekendtgørelse om Håndbog om opfyldelse af bæredygtighedskrav og krav til reduktion af drivhusgasemissioner for biomassebrændsler til energiformål (håndbogen)

Journalnummer: 2020-5896

Læsevejledning:

Kursiv er tekstbidder fra håndbogen. Ikke kursiv er vores kommentarer.

Generelt:

Rettigheder og sociale forhold

Håndbogen stiller ikke krav til under hvilke sociale forhold biomassen er produceret. Social bæredygtighed handler bl.a. om produktionens konsekvenser for lokalsamfund og oprindelige folk samt om arbejdsvilkår. Det skal inkluderes i håndbogen. Særligt hæfter vi os ved at Oprindelige folks rettigheder ikke er omtalt i håndbogen. ILO nr 169 og UNDRIP er en selvfølge i denne sammenhæng.

EU målsætninger skal inkluderes og sikres i biomassehåndbogen

Det fremgår ikke i håndbogen, hvordan kravene for anvendelse af træbiomasse til energiformål vil leve op til EU's mål og handlingsplan for cirkulær økonomi¹, principperne for kaskade-anvendelse af træbiomasse² samt EU's affaldsrammedirektiv³. Da disse har til formål at sikre en bæredygtig bioøkonomi, bør de naturligvis inkluderes i den håndbog, som skal rammesætte bæredygtig brug af træbiomasse til energiformål i Danmark

Cirkulær økonomi og kaskade-anvendelse:

Hensigten med EU's mål om en cirkulær økonomi er, at værdien af produkter, materialer og ressourcer fastholdes i økonomien så længe som muligt⁴. Dette bør naturligt også gælde for

¹ Closing the loop - An EU action plan for the Circular Economy: COM (2015) 614 final

² Europakommissionens vejledning til kaskadeudnyttelse af træbiomasse:

http://publications.europa.eu/resource/cellar/9b823034-ebad-11e8-b690-01aa75ed71a1.0019.03/DOC_1

³ Direktiv 2008/98/EF

⁴ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/EN/1-2015-614-EN-F1-1.PDF>

træbiomasse, da dette er en begrænset ressource⁵. Europa kommissionen påpeger, at en cirkulær økonomi også bør adressere en kaskade-anvendelse af de ressourcer, som bruges til bioenergi, hvortil det påpeges, at genbrugen og genanvendelsen af træbiomasse kan foregå flere gange⁶. Derfor bør træbiomasse, som fjernes fra skove mm., genanvendes i en bredere bioøkonomisk ressourceanvendelse f.eks. til byggematerialer, møbler, og andre trævarer, før biomassen til sidst anvendes til energiformål⁷. Dette bør naturligvis reflekteres i håndbogen og den dertilhørende lovgivning.

Hensyn til affaldshierarkiet:

Medlemsstaterne skal sikre, at deres nationale politikker udformes under hensyntagen til EU's affaldshierarki som fastsat i affaldsrammedirektivet⁸. Dermed bør denne håndbog sikre, at de restprodukter, som bruges til energiformål, ikke kan have en 'højere anvendelse' bl.a. som træbaserede plader, papirmasse, træemballage mm.

2.1 Definitioner og Ordforklaringer

Kildeområde

Loven og håndbogen burde referere til ejendomsniveau i stedet for blot kildeområde. Det er vigtigt at lære af en af SBPs store smuthuller -at certificere på sub-parcel-niveau. Det vil sige, at ejeren kan vælge at følge reglerne på en del af sin ejendom, men overtræde dem på resten af ejendommen. Modsat FSC der er på skov-niveau eller ejendomsniveau. Det vil sige, at man sikrer sig, at producenten overholder de relevante kriterier på hele sin ejendom. Det sikrer større områder og mindsker muligheden for snyd, da vedkommende ikke kan blande materiale fra ikke certificerede dele af sin ejendom ind i den certificerede bunke. Endelig vil ejendomsniveau sikre, at dansk indkøb af certificeret biomasse ikke understøtter ubæredygtige og måske ulovlige praksisser på andre dele af producentens områder. Vi vil klart opfordre til, at lov og denne håndbog bruger ejendomsniveau.

Restprodukter

Definitionen af restprodukter er for bred, og det sikrer ingenlunde, at det, der udtages til biomasse, er reelle restprodukter. At sætte en procentuel grænse på 50% for hvor meget af det, der går ud af skoven, som kan anvendes til energiformål, sikrer ikke, at det reelt kun omfatter rester. Så længe denne mulighed indgår i definitionen af rester, kan det ikke godtgøres, at det er rester.

Med mulighed b) vil meget gamle træer kunne blive taget ud af skoven og brændt af som rester, selvom de ville have gjort stor gavn for kulstoflager og biodiversitet i skoven. Store og gamle træer har en meget stor klimabelastning, når de brændes af, da de har lagret kulstof i over hundrede år. Det er dybt kritisk, da dette kriterium om kun at bruge rester, er inkluderet i

⁵ Side 3: Energistyrelsens biomasseanalyse maj 2020.

⁶ Closing the loop - An EU action plan for the Circular Economy: COM (2015) 614 final: Afsnit 5.5.

⁷ Europakommissionens vejledning til kaskadeudnyttelse af træbiomasse.

⁸ Direktiv 2008/98/EF

den del af loven, der skal sikre klimabæredygtighed. Derfor bør definitionen af rester til hver en tid sikre, at det kun er rester i form af meget små træer, toppe, grene og andre efterladenskaber, som har et mindre klimaaftryk, der kan brændes af som rester. En definition af rester, der skal sikre mod høj klimabelastning, er nødt til at udelukke store træer. Vi anbefaler at slette b. i definitionen af rester og kun acceptere opfyldelsen af a) om at der ikke anvendes træ over 20 cm i diameter, som er et langt bedre kriterie for at kunne anses som et restprodukt. Her tages der samtidig i højere grad hensyn til værdien for både biodiversitet og klima ved at lade større stykker dødt ved stå eller ligge i skovene som dødt ved og kulstoflagre.

Energistyrelsen skriver i deres Biomasseanalyse fra 2020⁹:

For at blive defineret som et restprodukt, må der ikke være en "højere anvendelse" jf. EU's affaldshierarki. For træbiomasse er møbler, tømmer, papir, træfiner og spånplader "højere anvendelser" - og derfor også ofte mere værdifulde anvendelser - end konvertering til el og varme i et kraftvarmeanlæg.

Dette bør indgå i definitionen af rester i denne håndbog.

4.1 Bæredygtighedskriterier for biomassebrændsler produceret af biomasse fra landbrug.

I 4.1 b+c+d bør der henvises til internationale standarder som nedsat af fx IUCN. Desuden bør der inkluderes beskrivelser af, hvordan det er tænkt, at reglerne skal overholdes.

Vi finder det positivt, at mængden af energiafgrøder nedsættes, da vi ikke bør bruge mad-afgrøder i energiproduktion.

5. Bæredygtighedskrav til biomasse fra skovbrug

Der bør gælde de samme kriterier for biomasse fra skovbrug, som der gør sig gældende for biomasse fra landbrug i pkt 4.1 bi, bii, biii. Det gælder også, hvor der ikke er nationale lovgivninger for dette.

5.2 Opfyldelse af VE-direktivets bæredygtighedskriterier via lovgivning (a).

ii Genplantning

Kravet om genplantning, herunder naturlig foryngelse, af fældede skovarealer anses for opfyldt på a-niveau, hvis genplantning af fældede skovarealer er sikret gennem lovgivning i oprindelseslandet. Lovgivningen skal sikre, at arealet ikke overgår til anden anvendelse end skov. Lovgivningen bør indeholde en tidsfrist for, hvornår arealet er skov igen, efter at den forrige skovbevoksning er fjernet. Lovgivningen i oprindelseslandet skal gælde al skov i landet eller hele det relevante kildeområde.

⁹ https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Bioenergi/biomasseanalyse_final_ren.pdf

Der bør indgå et krav om en tidsramme, inden for hvilken træer og skove er genplantede.

De genplantede skove skal overvejende være med samme artssammensætning som de fældede. Artssammensætningen og brug af hjemmehørende arter er afgørende for, at der skabes de samme levesteder for biodiversitet i de genplantede skove. Det bør tydeligt fremgå at man ikke må erstatte naturskove med f.eks. plantager med eksotiske arter, for at undgå både en hurtig og en langsom konvertering.

iv. Fældningen tager hensyn til opretholdelse af jordbundens kvalitet og biodiversitet med det formål at minimere negative virkninger.

Kravet anses for opfyldt på a-niveau, hvis der er lovgivning i oprindelseslandet, der på passende niveau regulerer opretholdelsen af jordbundens kvalitet og biodiversitet. Lovene skal regulere, hvornår og hvordan fældning må foretages af hensyn til jordkvalitet og biodiversitet.

Relevante love kan f.eks. indeholde regler om;

- at fjernelse af stubbe og rødder skal begrænses af hensyn til jordkvalitet eller biodiversitet

- at fældning skal ske uden for yngletiden eller i en bestemt afstand til yngleområder af hensyn til biodiversiteten

Dette er ikke tilstrækkeligt til at sikre jordbundens kvalitet og biodiversiteten i et område. Her bør henvises til de samme værdier som i punkt 5.4. Ligeledes bør der indgå et generelt krav om at efterlade nok biomasse til at sikre, at skoven er i god bevaringstilstand i forhold til mængden af veterantræer og dødt ved.

5.4 Særligt dansk krav vedrørende biodiversitet mv.

Faste og gasformige biomassebrændsler produceret af biomasse fra skovbrug, opfyldte nedenstående særlige danske krav for at minimere risikoen for, at der anvendes biomasse, der har haft negativ effekt på biodiversiteten mv.

For det første mangler der i denne sætning er SKAL før opfyldte. Dernæst bør det klargøres at disse særlige krav gør sig gældende for alt biomasse og er additionelle til krav 5.2 a og b. Når dette er klargjort frafalder vi vores kommentarer til 5.2.

5.4.1 Opfyldelse af særligt dansk krav om beskyttelse af biodiversitet mv.

I afsnittet om særligt danske krav til beskyttelse af biodiversitet er det positivt, at der refereres til HCV definitioner af biodiversitets og andre bevaringsværdier, da dette ikke kan være op til nationale lovgivninger. Det er derfor meget vigtigt, at denne reference bibeholdes. Hvis den fjernes her, er der flere andre afsnit, der vil være for svage.

5.4.2 Dokumentation

Certificeringssystemerne SBP, FSC (Forest Management) og PEFC er eksempler på styringssystemer på kildeområdeniveau, som vil kunne anerkendes som dokumentation for, at det særlige danske krav til biodiversitet er opfyldt for biomasse fra skovbrug. FSC "controlled wood" er ikke tilstrækkeligt.

SBP, der ikke er en egentlig skovcertificering men blot indeholder en risikovurdering, bør ikke inkluderes som tilstrækkelig dokumentation for styringssystemer for sikring af biodiversitet på kildeområdeniveau. Desuden er PEFC ikke en tilstrækkelig certificering uden en vurdering af det enkelte lands implementering af PEFC, som netop er nationalt bestemt og dermed ikke giver samme garanti i alle lande. Desuden anerkender PEFC ukritisk certificeringsordninger som SFI og CSA, der ikke sikrer beskyttelse af HCV-områder og oprindelige folks rettigheder. FSC certificeringsordningen er den eneste certificeringsordning, der i dag tilstrækkeligt dokumenterer overholdelse af HCV kriterierne.

5.5 Bæredygtighedskriterier vedrørende arealanvendelse, ændret arealanvendelse og LULUCF

Der bør indsættes et OG mellem a og b. Og der bør være OG mellem i, ii og iii. Desuden bør b ikke begrænses til at gælde på lang sigt, men bør også gælde på kort sigt. De næste 10 år er altafgørende og det må siges at være kort sigt i en skovsammenhæng. Sidst men ikke mindst bør loven ikke stræbe efter at kulstoflageret "kun" opretholdes -det bør forbedres på kort sigt. I iii -hvis man blot sikrer, at LULUCF udledninger ikke overstiger optag, så øger man ikke kulstoflageret, som foreskrevet tidligere i samme sætning. Derfor bør sidste del af sætningen hedde: at rapporterede emissioner fra LULUCF-sektoren ligger markant under optag.

5.5.4 Opfyldelse af krav til arealanvendelse og LULUCF på kildeområdeniveau (b)

Dette afsnit beskriver, hvordan en økonomisk operatør kan opfylde dette krav ved at tilpasse eksisterende metoder til at vurdere udviklingen i skovenes kulstoflager og –optag, f.eks. de der er udviklet i forbindelse med LULUCF-reguleringen, og anvende dem på sit kildeområde. Dette kræver, at aktøren

Pkt 6. Definerer tidsperioden for "lang sigt".

Det bør IKKE være op til den økonomiske operatør selv at definere perioden lang sigt. Den bør være fastsat, og den bør relatere sig til de mål, der er sat i Parisaftalen og den klimakrise, vi står i. Det nytter ikke at opstille kriterier, der skal gøre biomassen ansvarlig i et klimaperspektiv ved at inkludere tidshorisonter langt efter den skæringsdato, der er afgørende for, om noget er ansvarligt i et klimaperspektiv. Det vil sige at lang sigt bør være 2040.

5.6.1 Opfyldelsen af det danske klimakrav

Der bør klart være et "og" imellem de tre danske krav. De tre krav leverer fuldstændig forskellige ting og sikrer altså ikke det samme. De er dermed ikke en garanti for hinanden, og de kan derfor ikke stå i stedet for hinanden, men skal opfyldes alle tre.

6.5.1 a) Skovkulstoflageret er ikke i tilbagegang

De ekstra danske krav bør være mere ambitiøst end REDII og bør for klimaets skyld både fokusere på at bevare og øge kulstoflageret såvel som optaget (drænet), som REDII faktisk foreskriver i 5.5. a.iii.

LULUCF-emissioner.

Kravet anses for opfyldt, hvis den gennemsnitlige nettoudledning fra skovsektoren (LULUCF kategori 4 A i indberetninger af nationale drivhusgasudledninger til FNs Klimakonvention) set over de seneste 10 år er 0 eller negativ.

Det er ikke nok, at LULUCF emissionerne er nul. Det er vigtigt, at LULUCF emissionerne er negative og gerne i stigende grad -altså bliver mere og mere negative. Derfor bør DK afvise biomasse fra lande og kildeområder, der ikke har en øget negativ LULUCF emission, dvs. at skovenes kulstofoptag gradvist øges.

6.5.1 b Skovcertificeringer

FSC og PEFC er ikke en garanti for skovenes kulstofindhold, og det er således forkert at bruge dette til at verificere biomassens klimapåvirkning. Desuden bør dette ikke kun sikres på lang sigt, men også på kort sigt -via reelle og retvisende kulstofmodeller.

Det er desuden bekymrende, at der åbnes for andre certificeringsordninger. FSC er den eneste certificeringsordning, der for nuværende kan accepteres.

5.6.1 c Restprodukter

Definitionen af restprodukter er her en smule anderledes end på s 8. Den åbner dog stadig som tidligere beskrevet op for, at der inkluderes træ, der ikke hører hjemme i denne kategori. For at et krav om kun at bruge restprodukter skal have nogen som helst effekt på klimaet, så er det alfa og omega, at det kun tillader de rester/produkter, som har en meget lille klimaeffekt. Det vil sige små tyndingstræer, grene, toppe og fraskær. Ved at tillade op til 50% af den biomasse, der tages ud af skoven, tillader man også hele og potentielt gamle stammer. Og så er der INGEN sikkerhed for, hvor klimabelastende biomassen er.

I Energistyrelsen biomasseanalyse fra 2020¹⁰ anerkendes det, at klimaeffekten af at anvende skovbiomasse til energiproduktion varierer alt efter hvilken type biomasse, der anvendes. Der er relativ sikkerhed omkring, at anvendelse af reelle restprodukter giver en reduktion i drivhusgasudledning i forhold til hvis der var anvendt fossilt brændsel. Men hvor

¹⁰ https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Bioenergi/biomasseanalyse_final_ren.pdf

der ikke er tale om reelle restprodukter, men derimod større stykker træ, hele stammer, additional fældning mv. vil anvendelsen til energiformål give minimale reduktioner eller endda øgede udledninger af drivhusgasser. Stik imod intentionen af direktivet. Det skal derfor understreges, at der skal gøres langt mere end hvad denne håndbog beskriver for at sikre, at kun reelle restprodukter anvendes til energiformål.

Med Venlig Hilsen,

Verdens Skove

Greenpeace

WWF - Verdensnaturfonden

Rådet for Grøn Omstilling

Dansk Ornitologisk Forening - Birdlife
Danmark

Klimabevægelsen

Danmarks Naturfredningsforening

